

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 1. marcija 1898.

Leto XVIII.

Iz starih časov.

Noč zagrinja širo šatoriščc
Zmagovitih, spečih Makedoncev,
Temna noč brez lune in brez zvezde...
Mirno spijo vtrujeni vojščaki,
Le ob ognju čuje pazna straža.
Tam ob gozdu, blizu reke šumne,
Mož junaški, s temnim, resnim licem,
V tla upira svoj pogled otožni;
Krešejo se v njem skrivnostni ognji...
Misli temne se pode mu v glavi,
Misli, ki jih nimajo drugovi,
Nehote mu ustne šepetajo:
»Zopet zmaga! Jutri gremo dalje,
Zopet čete padejo sovražne,
Novi nam se narodi udajo...
Dalje, dalje hoče Aleksander,
Pol sveta po njem smo že vклонili;
Vse trepeče, pričakuje v strahu,
Kdaj se naša kopja zableščijo...
In ponosno stopamo po mestih,
Vse nas gleda slavne zmagovavce,
Vse je polno, vse se gneta bliže,
Da bi zrlo kralja, zrlo vojsko;
Vsakdo misli, vsakdo nas blagruje:
»Srečne vrste s takim voskovod-
jem!...«
Srečni smo? ... Ha! Tudi jaz sem
srečen? ...
Pač, ker morem žgati in moriti,

Smem teptati polja rodovitna,
Da bo gladen me, proklinjal revež;
Mirno srečo rušiti v družinah,
Smem jemati dobrega očeta
Deci nagi, slušati nje joke
In kazati zraven trdo lice,
Ko srce mi krvavi tu v prsih...
Jaz, ki rad bi vsem ljudem pomagal,
Moram bol le, suženjstvo množiti!...
In zakaj li? ... Šel sem v boj krvavi,
Ker zahteva morda Makedonska?...
Ker sovragi nam pretijo silni?...
O tedaj bi pustil rad domovje,
Žrtvovati hotel kri, življenje,
Hitel bi na boj kot lev razdražen...
A nesrečna ni nam domovina,
Večja nje je moč in nje veljava,
Nego kdaj je bila v prejšnjih časih;
Vklonil se ji je i Grk oholi!
Mir, ne boj bi nam donesel sreče!...
A ta mladi orel, Aleksander,
Časti žejen noč mirovati...
In za njega slavo krvavimo...
Le za njega slavo! ... Saj potomci
Poreko pač: pol sveta premagal
Aleksander, kralj je Makedoncev!
A nihče ne spomni se Kirila,
Ki je moral zapustiti deco,
Zapustiti jokajočo ženo,

Zapustiti drage svoje v bedi . . .
 In kako je reva mi jokala,
 Ob slovesu me obimši zaŕnjič! . . .
 In tožila je bogovom večnim . . .
 In kako so plakali otroci! . . .
 Kdo skrbi pač za črvičke lačne,
 Ako smrt jih ni že preskrbela? . . .
 In ko vrnem se, če kdaj se vrnem,
 Vse bo prazno, hiša, srce prazno . . .

O bogovi dobri, kako da pustite,
 Da jih gine sto, ko hoče eden!« . . .
 Sklonil glavo je vojščak na prsi,
 Zaiskrila solza mu je v oku,
 Vzdih se težek mu izvil iz prsi,
 In zamislil spet se je globoko . . .
 Nejevoljno stresne včasih z glavo,
 Misli dalje, težke, mučne misli,
 A umeti vsega le ne more . . .

Feodor Sokol.

Laesio Maiestatis.

Oj, ponosno stopa Rufus,
 Bistro gleda okrog sebe,
 Pa odzdravlja na vse kraje.
 Vse ga gleda, se mu klanja,
 I vojščaki, i meščani,
 I očetje senatorji . . .

Kdo bi rekel, da je Rufus
 Bil nekđaj le boren sužnik,
 Ljubljence on carjev prvi,
 Ki mu Neron vse zaupa,
 On, ki hodil je k Lokusti
 Tja v predmestje slaboglasno . . .
 Hodil vabit lepe žene . . .
 No, opravil to in ono . . .

Danes imel je opravek
 Izven mesta, uro daleč,
 In sedaj se vrača urno,
 Da pove, kaj je dosegel . . .

Ljudstva poln je forum širni,
 Gruče tu in tam stojijo —
 Vsi si nekaj šepetajo.
 »Kaj zgodilo se je, Tite?«
 Ruf čudeč se starca vpraša.
 »Kaj zgodilo se je, vprašaj?«

Odgovarja stari Titus,
 Nizko se mu priklonivši:
 »Znano ti je, da je velel
 Naš premodri cesar Neron,
 Naj se vrže na kolena
 Vsakdo, kadar on gre mimo . . .
 A ko šel je prej pe trgu,
 Srečal ga je neki tujec —
 A pomisli, jasni Rufus:
 Ni se zgrudil črv pred carjem! . . .
 Sam ga Neron je prebodel,
 Kaznoval je sam zločinstvo,
 Razžaljenje Veličanstva! . . .«
 »A tako? No, prav je storil!«
 Mu prikima z glavo Rufus
 In koraka mirno dalje,
 A ne gleda več krog sebe;
 Vidi nekam se zamišljen . . .
 Pa obraz mu ni baš resen.
 Okrog ustnic se mu ziblje
 Rahel posmeh, poln sarkazma:
 »Razžaljenje Veličanstva? . . .
 Hm! Naj bo! . . . A vendar, Neron —
 To se zdi mi — Veličanstvo
 Ti sam žališ pač največkrat! . . .«

Feodor Sokol.

